

נחלת ה' גליון 33 – כסלו תשע"ז

נחלת ה'

נבואות ה' לאחרית הימים
גוג ומגוג - מרידה בה' שלא היה כמותה.
מדברי רבותינו
הגאון רבי שרגא גרוסברד זצ"ל

מעניני הפרשה
בעלי "חוצפא יסגא" - הנלחמים בארץ ישראל.
דבר העורך
ויתבוננו חסדי ה'

נחלת ה' דא ארץ החיים, והכי קרא לה דוד מלכא לארץ ישראל דאיהי ארץ החיים - נחלת ה' (זוה"ק וירא קטו, א).

גליון תורני בעניני ארץ הקודש נחלת ה' - גליון 33 כסלו תשע"ז

דבר העורך

בשנת תשכ"ז פרסמה מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל את הנוסח הבא:

"הבה לנו עזרה מצר, באלקים נעשה חיל

הנה באו ימים קשים לישראל. אויבי ישראל הרימו ראש. נועצו יחדיו לאמר: לכו ונכחדם חרב אויב בשערי ארצנו, בה אנו מלאי אויבי ישראל ומשנאנו מאימים בהשמדה של שרידי חרב, פליטי השואה, שהתקבצו ובאו למצוא מנוח לנפשם בארץ האבות, הארץ שניתנה לאברהם אבינו בבית בין הבתרים.

בשעה זו, בה מתהפכת חרב אויב בשערי ארצנו, בה אנו מלאי דאגות וחרדות מפני מה ילד יום, אנו קוראים בקול גדול אל בית ישראל, בלשון הכתוב: עם ה' חזקו ונתחזקה. קחו עמכם דברים ושובו אל ה'...

בשעה גדולה זו. נכשיר את עצמנו להיות ראויים להתגלות עליזנה של ניסים ונפלאות שהקב"ה יעשה עמנו חסד חינום כבימי צאתנו מארץ מצרים".

באותה תקופה עמד אחד מצוררי ישראל, נאצר מלך מצרים, והכריז ברשותו: "עתה הגיעה השעה להשמיד את ישראל".

היה זה לאחר שהוא חתם יחד עם חבריו להרע, חוסיין מלך ירדן, על "ברית אחים", ברית צבאית להשמדת ישראל, ולאחר שסגר את מצרי טירן, וגירש את כוחות האו"ם שהצצו בין ישראל ומצרים.

הרוסים ג"כ השתתפו ולא היססו למסור לידי צבאות-ערב את מערכות-הנשק המשוכללים והסודיים ביותר, בסך של שנים-שלושה מיליארד דולר, (סכום עצום בימים ההם). אותו רשע בטוח היה בכחו, כפי שעוד לא היה בטוח מעולם. כל הקלפים הם בידו.

וכה היו דבריו, עם חתימת ההסכם המצרי-ירדני:

"צבאות מצרים, ירדן, סוריה ולבנון ניצבים ערוכים על גבולותיה של ישראל, כדי להתייצב בפני האתגר. מאחוריהם עומדים צבאות עירק, אלג'יר, כוויית, סודאן והאומה הערבית כולה. מעשה זה יכה את העולם בתדהמה כיום הזה ידעו הכל, כי הערבים נכונים לקרב..."

כל חייל ערבי ואף כל ילד ערבי הוכשר והוסת לתאווה נגם רצחנית והשמדה טוטאלית של היהודים. כל תחנות השידור הערביות צווחו בקול אחד: "טבח היהודים! ג'יהאד" (מלחמת-קודש)! והכרזות בכל הרחובות, למן קהיר ודמשק, ועד עזה וקלקליה, הדיגמו בצורה מוחשית ביותר, איך רוצחים ורוצחים כל נפש יהודית עד גמריא..."

*

ואכן משמרות של תפילה יומם ולילה התכנסו בבתי הכנסיות ופעלו את פעולתם. המצרים שעד עתה היו בטוחים בנצחונם, קבלו מפלה קשה. בניסים עצומים חוסל בתוך שלש שעות כל חיל האוויר המצרי שעליו היתה גאוותם, למעלה מ-350 מטוסי סילון מצריים מתוצרת סובייטית משובחת נהרסו ונשרפו כליל. עובדה זו הכריעה את המלחמה כמעט מראשיתה, ולאחר מכן בתוך ששה ימים נכנעו צבאות מיומנים של שונאי ישראל צמאי דם היהודים, במלחמה שכונתה לאחר מכן "מלחמת ששת הימים". גבול ישראל התרחב כפול שלש ממה שהיה עד אותו זמן כולל ירושלים שאליה השתוקקו כל ישראל.

וכך תיאר הגה"צ ר' חיים פרידלנדר זצ"ל: "במלחמת ששת הימים, קדמו לפרוץ המלחמה שבועיים של חרדה וכוננות גשמית ורוחנית כאחת.. היה חשש כבד שיפלו חללים רבים מהאוכלוסיה האזרחית, ולכן הכינו שטחים נרחבים שישמשו בעת הצורך לבתי קברות המוניים. ואח"כ בתוך ימים ספורים באופן פתאומי הביא הקב"ה נצחונות בלתי צפויים בכיבוש ירושלים ושאר חלקי ארץ ישראל.. ("שפתי חיים" מידות ועבודת ה', ח"א עמ' תרלד).

*

התפילות החמות שנישאו בפי בית ישראל עד אותה שעה, התחלפו בהודאה והתבוננות בניסי ה'. גדולי ישראל דיברו ברגש ועוררו על החובה להתבונן בחסדי ה'.

מעניני הפרשה

פרשת תולדות

מלחמת יעקב ועשיו על הברכות

מלחמה גדולה התנהלה בין יעקב לעשיו על הברכות, וכאשר שמע עשיו שיעקב זכה בהם, אזי "ויזעק זעקה גדולה ומרה". עלינו להבין, מהו הדבר המיוחד והחריג בברכות אלו, שעליהם התנהלה כזו מערכה קשה.

ובשביל להבין סוגיא זאת, ראשית עלינו לראות על מה באמת היו הברכות:

הברכות פותחות ב"ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ" (בראשית כז, כח). ומפרשים חז"ל (בראשית רבה סו, ג): "מטל השמים זו ציון שנאמר (תהלים קלג) כטל חרמון שירוד על הררי ציון". - "שהטל אינו מיוחד אלא לארץ ישראל כידוע, וכמ"ש ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ, וכמ"ש כטל חרמון שירוד על הררי ציון". "אזדרת אליהו" להגר"א, דברים לג, כח].

במקום אחר אומרים חז"ל (ספרי וזאת הברכה פיסקא שנו): "אל ארץ דגן ותירוש, בברכה שברכם יצחק אביהם שנאמר ויתן לך האלקים מטל השמים [ורוב דגן ותירוש]".

מדברי חז"ל מבואר שהברכות מדברות על הזכיה בא"י, ואותה רצה עשיו לקבל. וכפי שמבאר הרמב"ן (כז, ד) שיצחק אבינו ברצונו לברך את עשיו, "היה בדעתו לברך אותו, שיזכה הוא בברכת אברהם לנחול את הארץ ולהיות הוא בעל הברית לאלקים". [כלומר, כיון שהברית שכרת הקב"ה עם אברהם היא "להיות לך לאלקים ולתת לך את הארץ", הרי שמי שזוכה בארץ הוא בעל הברית עם הקב"ה].

וכאשר זכה יעקב אבינו בברכות, עי"ז הוא זכה לקבל את הארץ, כמ"ש בשו"ת הרשב"א (א, קלד): "...כשבירך יצחק את יעקב.. מיד זכה יעקב בברכת אברהם שהיא ירושת הארץ".

אלא שעלינו להבין לשם מה רצה עשיו בארץ ישראל, מה יש לו לעשות בארץ אשר היא משכן לשכינה. אמנם הארץ היא ארץ זבת חלב ודבש והיא טובה גם בגשמיות, אך לכאורה נראה שהיה כאן ענין יותר עמוק.

בעלי "חוצפא יסגא" - רוצים לאחוז באר"י ע"מ להילחם עמה

חז"ל אומרים במשנה בסוף מסכת סוטה (מט, א) "בעקבות משיחא חוצפא יסגא". כפי שביארנו בגליון 20 (טבת תשע"ו) ענין זה נובע מכך שהנחש, הוא הס"א, נכרך על עקבי הקדושה, ולכן בעקבתא דמשיחא, בזמן בו מתחיל להתגלות העקב - הדרגה הנמוכה, של המשיח (וכמו שכתב רש"י תהלים פט, נב ש"עקבתא דמשיחא", הם "סופי מלך המשיח", כלומר, הדרגה התחתונה שלו), בד בבד עם זה מפעיל גם הס"א את כוחו, והביטוי של זה הוא ב"חוצפא יסגא". ולכן באותה תקופה מצד אחד ישנה תחילת הארה מאורו של משיח, ומצד שני, כוחות הטומאה ג"כ מפעילים את השפעתם.

אולם יש כאן דבר יותר עמוק, על פי מה שמבארים הגר"א (בביאורו לספד"צ דף ק, ב) ורמ"ד וואלי (ע' תיקונים, תיקון ב) את פנימיות דברי המשנה: "עקבות משיחא" הוא כנגד השכינה התחתונה, ואילו "חוצפא יסגא" הם כוחות הס"א, הנכרכים סביבה, וכאשר אומרת המשנה "בעקבות משיחא חוצפא יסגא", הכוונה היא שהס"א נכרכת סביב השכינה, וכמ"ש (שיר השירים ב, ב): "כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנות", דהיינו שהחוחים שהם הסט"א, נכרכים סביב השכינה שהיא רעייתו של הקב"ה^[4].

וממילא כמו שהסט"א נכרכת סביב השכינה ע"מ להילחם בה, כך באי כוחה בעלי ה"חוצפא יסגא" נכרכים סביב א"י, שהיא גוף השכינה, [כמו שהבאנו פעמים רבות מדברי רמ"ד וואלי (בראשית ח"ב עמ' תכא ועוד מקומות)], על מנת להילחם בה.

ומעתה דברי המשנה מקבלים עומק נוסף. כאשר אומרים חז"ל "בעקבות משיחא חוצפא יסגא" כוונתם אינה רק לומר שבזמן עקבתא דמשיחא חוצפא יסגא, אלא שכנגד עצם ההתגלות של עקבו של משיח, מתייצב הס"א בחוצפתו, וכמו שאומר הפסוק "אשר חרפו עקבות משיחך", ונכללת בזה ג"כ מלחמתה של הס"א בארץ ישראל, שהיא גוף השכינה, שמתגברת בעיקר בתקופת עקבתא דמשיחא.

החילוק בין יעקב ועשיו באחיזתם את ארץ הקודש

ומעתה אנו כבר מבינים מדוע רצה עשיו לקבל את א"י. כשם שהס"א רוצה להידבק בא"י

¹ ביאור הענין עפ"י מה שאמרו בגמ' ב"ב ג' נקראו על שמו של הקדוש ברוך הוא, ואלו הן: צדיקים, ומשיח, וירושלים... דהיינו שמשיה הוא כנגד קונו, וממילא עקבו של משיח הוא כנגד שכינתו, [וכמ"ש רמ"ד וואלי (דברים, משנה למלך, עמוד קכז): "כי לשון "עקב" רומז אל המלכות [השכינה הקדושה] השורה עליהם, דאיהי סופא דדרגין". (ועיין זוה"ק ח"א רסו, ב)], וא"כ "בעקבות משיחא" - דהיינו השכינה, (שכנגדה הוא עקבו של משיח) - "חוצפא יסגא" - שם נכרכת החוצפה, דהיינו הס"א שתכונתה היא חוצפה וכמו שאמרו (בוה"ק (פנחס, רל, א).

וכך אמר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל "מה היה לנו כאן לפני שבוע? היה לנו "אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד". כל העולם עמדו פעורי פה וראו כי ה' איש מלחמה! אינני נביא אני איש פשוט, אבל ברור לי שאם היה היום נביא הוא היה מכריז: "נכון כסאך מאז!"... כולנו חייבים בשבח והודיה להקב"ה, ובה עשינו זאת עתה..." (מתוך קלטת ב"קול הלשון").

הרב מפוניבז' הגר"ש כהנמן זצ"ל פרסם באותו זמן מאמר בירחון "בית יעקב" (גיליון 100 עמ' 5) בו הוא כותב: "אחים יקרים ורחימאים... הלא נבוש ונכלם להישאר בדלות ההשגות וקטנות המוחין בתקופה הרת פלאות כשאנו מוקפים ממש בניסים, ואף עיוור יכול לממש את הניסים בידיים?.. הרי לא ייתכן הסבר אחר, אלא שזוהי הכנה גדולה, מעין "חזרה כללית" לקראת הגאולה השלימה".

הגאון רבי אברהם יפה' זצ"ל בהסכמתו לספר "חבלי משיח בזמנינו" שיצא לאחר אותה מלחמה, כתב: "...שרבה החובה כעת לשום לב ועין פקחא על המאורעות בתקופתנו שהקב"ה מרבה הסדו הגדול להראות לפנינו גילוי שכינתו.. אנו רואים על כל צעד וצעד גילוי שכינתו...". גם הגאון רבי משה חברוני זצ"ל כתב בהסכמתו לאותו ספר: "אמינא יישר כחו בזיכוי הרבים, בפרט לנבוכים ותועי בינה בדור יתום זה, שעניינים להם ולא יראו חסדי ה' ונפלאותיו למכביר, גם הגלויים ביותר..".

הגר"ר יחזקאל סרנא זצ"ל "לאחר מלחמת ששת הימים, היה נרגש מאד מהנסים שאירעו, שלפי דעתו התגלו בהם האותות הראשונים של הגאולה..". ("אחר האסף" עמוד קנו). כהנה וכהנה דברו רבים מגדולי ישראל.

באותו זמן התקיים "הללו את ה' כל גוים", וכפי שאמר המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: "כל העולם משתומם למראה הנפלאות, גוים מתחילים לדבר על ישועות ה', מספרים שהיילים מצריים ששבו חיל יהודי אמרו לו "אחר שראינו שה' נלחם לכם אתה יכול לחזור למקומך". מה גדלה התגלות ה' בזה עד שה[ה] מצרים [ה]נלחמה - נמצא מהם מי שהכיר זאת" ("קובץ עניינים" סיון תשכ"ז, עמוד לו).

גם **הגר"ר יחזקאל אברמסקי זצ"ל** ציטט את מזכיר נאט"ו: "היה זה רק נס שצבאות הערבים לא הגיעו לתל אביב תוך עשרים וארבע שעות, שכן מצרים סוריה ועירק הטילו למערכה חמשת אלפים טנקים ותשע מאות סוללות טילים... סוריה לבדה פתחה את המתקפה שלה נגד צה"ל ב"רמת הגולן" עם אלף ומאתים טנקים.. בינו זאת - והודו לה'!". (מלך ביפיו ח"ב עמ' 619. ועיין נחלת ה' גיליון 24, אדר-ב-תשע"ו).

ובירחון "בית יעקב" (בגליונות מאותה תקופה) הובאו דבריו של שבוי מצרי: "כי כבר בפעם השלישית הוא נלחם בשורות הצבא המצרי בחזית הפלשתינאית: "קללת אלוקים רובצת עלינו" - הוא דיבר בלשון עצורה ונמוכה, כמי שלוחש סוד גדול ונורא - "זו ארץ היהודים ולהם היא שייכת ולכן לא נוכל להצליח בשום מלחמה. וזה מה שאני אומר במפורש, כי מפתנו זוהי "קללת אלוקים", על זה חושבים ערבים רבים, ואילו גם עבדול נאצר היה חושב פעם על זאת היה באמת מציל את הערבים...".

חיילים מצריים: "איננו יודעים להסביר זאת, אולם משראינו את היהודים נכנס איה שיתוק בתוך הידים שלנו, האצבעות לא נעו, אימה נוראה נפלה עלינו... והנה עוד התבטאויות מפי גויי הארצות שנאלצו להודות בעל כורחם בהשגחת ה' המיוחדת על עמו ישראל:

חאסל השני מלך מרוקו לעמו: "למה לנו לרמות את עצמינו, אלקים הוא אשר עוול זאת, שילם לערבים בעד חטאייהם ופשעיהם".

סגן אלוף מצרי בנפלו בשבי: "אם אפילו אחיה אלף שנה לא אוכל להסביר לעצמי מה בעצם קרה כאן. הנשק שלנו לא פעל דווקא ברגע המכריע, ואילו אתם קלעתם למטרה מבלי לדעת בעצמכם. מה לעשות, נוצחנו, כנראה אלה עמכם".

צביג עתונות גרמנית: "דבר כזה עוד לא קרה בהיסטוריה, כח של 1000 טנקים, מאות ותותחים, טילים ומטוסים לרוב, מאה אלף חיילים דרוכים וחמושים מראשם ועד גולם - הושמד בתוך יומיים על ידי כח שנפל ממנו בהרבה, שום הגיון צבאי ושום גורם טבעי אינו מסוגל להסביר זאת".

עתונאי אנגלי: "רק יד ההשגחה העליונה היתה בנצחונה של ישראל על אויביה".

ונסיים בדבריו המאירים של הגר"י ניימן זצ"ל: "ראינו בעינינו איך שבמעט טבע עשה לנו הקב"ה נסים גלויים בששת הימים, כי רק עיוור בשתי עינים יכול לומר כי "כוחי ועוצם ידי" עשה את זה.. הלא כולם מוכרחים להודות שהקב"ה נתן לנו הארץ שהבטיח לנו ולאבותינו..". ("דרכי מוסר" חנוכה, עמוד רצג).

ויש להוסיף על דבריו, מצאנו שהתורה מזהירה בענין הפרנסה שלא לומר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, אולם בענין המלחמות מזהירה התורה את הדור שנכנס לארץ, "אל תאמר בלבבך בהדף ה' אלקיך אתם מלפניך לאמר בצדקתי הביאני ה' לרשת את הארץ הזאת...", משום שלאחר ניסים כאלו, לא עולה על הדעת לומר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וצריך להזהיר רק שלא יאמרו שהניסים נעשו בזכותנו, אלא "למען הקים את הדבר אשר נשבע ה' לאבותיך".

ואף בימינו, עלינו להתבונן כיצד עשה לנו ה' ניסים, כדי לזכות אותנו בארץ אשר נשבע לאבותינו, וכמה יש לנו להודות לו על כך שזיכה אותנו בזכות הזו שאילה השתוקקו כל הדורות, לשבת בארץ אשר ה' אביה למושב לו, לא בזכותנו, אלא מאבת ה' אותנו ומשמרו את השבועה אשר נשבע לאבותינו.

ויה"ר שנוכה במהרה ל"קול צופיך נשאו קול יחידיו ירננו כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (ישעיהו נב ח).

בברכת התורה, העורך

על מנת להילחם בה, כך עשיו, המגיע מכתה, רוצה לקבל את הארץ, לא משום קדושתה, אלא בשביל להפריד אותה מבניה - ישראל.

חז"ל מצביעים על ההבדל בין צורת הדיבור של יעקב אבינו, לבין הצורה בה דיבר עשיו אל יצחק אבינו: "כיון שנכנס הרשע התחיל קורא לאביו בזדון, יקום אבי ויאכל מציד בנו" "יקום אבי" - היה גוזר עליו, אבל יעקב לא אמר כן, אלא נא בלשון בקשה, קום נא שבה ואכלה, שלשתן לשון בקשה, לשון שפלות, וענותנות. ואותו רשע אמר יקום אבי ויאכל". (תנחומא, תולדות, סימן יא; ועיין זוה"ק תולדות קמד, א).

והדברים ממש מתאימים לדברים הנ"ל. כאשר עשיו בא לקבל את הברכות, דהיינו לקבל את הארץ, הרי שהוא עשה את זה באותה דרך בה הס"א נדבקת לארץ ישראל - בחוצפה ועזות פנים, ומשום שעשיו מגיע מכת הס"א, ורצונו לקבל את הארץ נובע מאותה פעולה של הס"א שמנסה להידבק בארץ ישראל.

ממשיכי דרכו של עשיו

ובאמת מפליא לראות כיצד כל אותם אנשים שנלחמים בארץ ישראל, המאפיין שלהם היא מדת החוצפה ועזות פנים, וכמו עשיו שנכרך סביב ארץ ישראל בדרך של חוצפה:

א. עמלק -

על עמלק אומרים חז"ל (ילקוט שמעוני, משלי, רמז תתקנט): "העז איש רשע בפניו.. זה עמלק דכתיב (שמות יז, ח) 'ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים' מלמד שבא בגלוי פנים", כלומר - בחוצפה, [כמו שאומרים חז"ל (אבות ה, כ): "עז פנים לגיהנם ובשת פנים לגן עדן". ופירש הרע"ב: "עז פנים - לפי שהעזות ניכר בפנים, כדכתיב (משלי כא) העז איש רשע בפניו"].

וכ"כ רמ"ד וואלי (שמואל, עמוד ריג): "שעמלק היא הקליפה יותר קשה וזרה וחוצפה, שעומדת קרובה למלכות [השכינה הקדושה]".

ואת אותו עמלק אנחנו מוצאים נלחם שוב ושוב בעם ישראל כאשר עם ישראל עומדים בדרך לארץ ישראל, כמו שכותב בספר חרדים (מצוות התלויות בארץ ישראל פרק ב - ובחלק מהדורות פרק נט): "וזהו טעם סמיכת פרשת עמלק וביאת ארץ ישראל בפ' כי תבא.. וכי היכי דבביאה ראשונה בא עמלק, הכי נמי בקיבוץ גלויות כשרוצים לבא לא"י - עמלק מזדמן להם בדרך, וכאשר עינינו רואות היום תמיד, ירא ה' וישפט".

ב. גוג ומגוג -

על מלחמתם של גוג ומגוג בבני ישראל השבים לארצם אומרים חז"ל "כלום יש עבד שמורד ברבו" (ונרחיב בזה אי"ה ב"נבואות ה' לאחרית הימים").

ג. ערב רב -

גם על הערב רב מאריכים חז"ל בזה"ק פנחס (רל, א) שהתכונה שלהם היא חוצפה, חסרון ענוה ובושת פנים.

ואותם ערב רב נלחמים על כך שעם ישראל לא יחזור לארץ ישראל, כמו שאומרים חז"ל בזה"ק פנחס (רלב, ב): "יתיר מעכבין בגלותא ערב רב לישראל - מאומין עכו"ם, [יותר מעכבים הערב רב את ישראל בגלות, מאשר האומות עובדי כוכבים]". (וע"ע בזה"ק צו כח, ב).

ד. מרגלים -

כמו כן חטא המרגלים, הורתו ולידתו בעזות פנים, כמו שכ' רש"י (דברים א, כב): "ותקרבון אלי כולכם, בערבוביא. ילדים דוחפין את הזקנים וזקנים דוחפין את הראשים".

וכן הדרישה לשלוח מרגלים, היתה חוצפא כלפי שמיא, כמו שאמרו חז"ל (תנחומא שלח, סי' ה) שהקב"ה אמר שא"י היא ארץ טובה "והם אמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ, שלא האמינו. אמר לו הקב"ה, משה אין זו תחלה להם, עד שהן במצרים הלעיגו לי, שנאמר (הושע ז, טז) 'זו לעגם בארץ מצרים'".

ומכאן זה הגיע חטא המרגלים, שהם ממש נלחמו בחוצפא גדולה ברצונו הכי גדול של הקב"ה, ואמרו (במדבר יג, לא) "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו" ואומרים חז"ל (סוטה לה, א): "אל תקרי ממנו [מישראל] אלא ממנו [רש"י על החומש: "כביכול כלפי מעלה אמרו"]". כביכול, אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם". [וראה עוד ב"כלי יקר" (דברים א, כב) שהאריך בענין זה].

ולכן מבואר בגמ' (שבת קיט, ב) שירושלים נחרבה בגלל עוונות של עזות פנים, [שלא היה להם בושת פנים זה מזה; שהושוו קטן וגדול; שביזו בה תלמידי חכמים] ללמד ש"חוצפא יסגא" הוא המחריב של "ארץ כנען - נכנעת וענוה" (של"ה פסחים סימן ערה. ועיין נחלת ה' שמיני תשע"ו) ובנין ארץ ישראל - על ידי בעלי בושת פנים וענוה.

תמצית וסיכום המאמר

"עקבות משיחא" - היא השכינה, שהיא עקבו של הקב"ה [המשיח מייצג את הקב"ה] * ארץ ישראל גוף השכינה, וגם היא נקראת "עקבות משיחא".

בעקבות משיחא חוצפא יסגא - הסט"א נקראת חוצפה, והיא נלחמת בארץ ישראל להפריד ממנה את בניה ישראל * בניה של הסט"א הם ארבע ראשים, ויש בהם שני התכונות הנ"ל: חוצפה, ומלחמה בא"י * הו"א. עמלק. ב. רשעי האומות - גוג ומגוג. ג. ערב רב. ד. מרגלים.

כמו שמידתה של הסט"א היא חוצפה, כך כנגד זה מידתה של השכינה היא ענוה ובושת פנים. וכן גופה ארץ ישראל נקראת ארץ כנען - נכנעת, ובניה נקראים "ענוי ארץ". ולכן חורבן א"י - בעזי פנים, ובנייה - בבעלי בושת פנים וענוה.

נבואות ה' לאחרית הימים

מלחמת גוג ומגוג – כלום יש עבד שמורד ברבו

ישירים (פרק א) "שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעדון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא".
ולכן אנחנו מוצאים שהרצון הכי חזק של הקב"ה הוא שעם ישראל ישבו בארץ ישראל, וכפי שהתורה אומרת הרבה פעמים (ובפרט בספר דברים) שתכלית כל המצוות היא (דברים ד, א): "ועתה ישראל שמע אל החוקים. למען תחיו ובאתם וירשתם את הארץ". משום שארץ ישראל היא גוף השכינה, ודרכה הקב"ה משפיע את כל טוב שכינתו.

וכמש"כ רמ"ד וואלי זיע"א (דברים, ביאור משנה תורה עמ' צז): "כי ה' אלקיך מביאך אל ארץ טובה. דהיינו שכל הטוב העליון של הקדושה נמשך לתוכה. וכל צנורות החסד מריקים בריבוי על הארץ ההיא, בגין דאיהי גופא דשכינתא ממש". [ומקורו מהזוה"ק פר' לך לך (א, פ), א] יעו"ש].

וכפי שסיכם המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל (דעת תורה בראשית ח"א עמ' ג) "א"י היא תכליתו של המקום ב"ה, עיקר כל הבריאה, והיא תכלית כל התורה". [ועל כן כתב הגר"א "אדרת אליהו" דברים לג, כט] "וכל תשוקתו של משה היה לכנוס בה". ועד"ז כתב בעל האור שמח (ב"התור" תרפ"ב, גליון ג) "וכל פסגת תקוותם [של האבות] היתה כי בניהם ישבו בארץ המוריה". ויעוין בגליון 28, בלק תשע"ו – "מעניני הפרשה".]

ולכן כאשר הגוים נלחמים נגד ישיבתם של ישראל בארץ, אומר הקב"ה (זכריה ח, ב) "קנאתי לציין קנאה גדולה וחמה גדולה קנאתי לה", לשון שלא מצאנו אותה אלא בענין זה של ארץ ישראל.

ומעתה מבואר היטב מדוע מלחמתו של גוג היא מרידה כ"כ גדולה שלא מצאנו לה אח ורע בכל ההיסטוריה, משום שגוג הוא הראשון שבא להלחם כנגד הרצון הכי חזק של הקב"ה – שעם ישראל ישבו בארץ ישראל, בו בזמן שהקב"ה גילה שרצונו הוא שכעת עם ישראל ישבו בארץ ישראל.

ולעומת זאת אצל פרעה, נאמר לו (שמות ה, ג) "נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לה' אלקינו", ולא הוזכר כלל ענין ארץ ישראל – ולכן לא היתה זו מרידה נגד הרצון הכי חזק של הקב"ה.

החידוש בקיבוץ גלויות שלאחר הגלות

ואמנם יש כאן עומק נוסף. הרי לכאורה יש להקשות, וכי גוג הוא הראשון שנלחם כנגד פעולתו של ה' להושיב את ישראל בארץ, הרי מלחמה כזו היתה גם בזמן המרגלים וכן ל"א מלכי כנען שנלחמו נגד יהושע.

אבל באמת מעשיו של גוג חמורים יותר. כאשר הקב"ה הוציא את ישראל ממצרים, הרי שהם היו כמו כלה חדשה שיש בה שמחה מיוחדת, וכמש"כ "זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך" (ירמיה ב, ב), אך מאידך אין ראייה מספיקה שהרצון והאהבה עמוקים ופנימיים, כאשר ישנה שמחת החידוש.

אולם בקיבוץ גלויות שלפני מלחמת גוג ומגוג ישנו כבר גילוי אהבה יוצא דופן מאת הקב"ה לעמו. לאחר שעברו יותר משלושת אלפים שנה מייצאת מצרים, כבר זמן רב עם ישראל לא כלה חדשה, ולא עוד אלא שירד חינו החיצוני לאחר קרוב לאלפיים שנות גלות, וכמש"כ "אל תראוני שאני שחרחרות – בגלות" (שה"ש א, ו; זוה"ק תזריע מה, ב). "כאשה עזובה ועצובת רוח קראך ה' ואשת נעורים כי תמאס אמר אלקיך", ולאחר כ"ז הקב"ה כביכול יוצא מהכלים להשיבם אל ארצו – כעת אפשר לראות כמה גדול ועמוק הרצון שלו בישראל, שישבו ויתענגו על טוב ארץ ישראל.

וכאשר לאחר כל זה בא גוג להלחם עם ישראל על מנת שהם יעזבו את הארץ, הרי שהמרידה כאן כ"כ גדולה שלא מצאנו לה אח ורע בכל תולדות האנושות, עד שכל הקורא פרשה זו מתפלל, כלום יש עבד שמורד ברבו? ויתכן לומר, שגם זה כלול במש"כ (ירמיהו טז, יד) "ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים. כי אם חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ צפון ומכל הארצות...". ואומרת על כך הגמ' (ברכות יב, ב): "שתהא שעבוד מלכות עיקר, ויציאת מצרים טפל לו".

ולפי הנ"ל מבואר מדוע שעבוד מלכות עיקר, משום ששם מתגלית חבתו הגדולה והעמוקה של הקב"ה לעמו, לאחר שעם ישראל אומר "ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני" ולאחר כל זה מכיז הקב"ה במעשיו ואומר "התשכח אשה עולה מרחם בן בטנה? גם אלה תשכחנה, ואנכי לא אשכחך".

תמצית וסיכום המאמר:

על גוג ומגוג להבין שלא יתכן שישראל נתקבצו לא"י בכוחותיהם הטבעיים – אלא ע"י הקב"ה * ולכן מלחמתם נגד ישיבת ישראל בא"י – היא חוצפא כלפי שמיא. הגמ' קוראת לגוג ומגוג "עבד מורד ברבו" שלא היה דוגמתו * וקשה, שהרי כבר קדם לו פרעה שמרד נגד נבואה מפורשת, וגוג ומגוג מורדים רק נגד מה שמוכח מסברא. ישבו ענין: מצאנו שהקב"ה מקנא על ארץ ישראל יותר מהכל, ושתכלית המצוות – הוא "למען תבאו לארץ", ומאידך, תכלית רעתם של ג' עבירות חמורות – הוא "ולא תקיא אתכם הארץ" * והטעם, משום שהתענוג על השכינה נשמת הארץ – הוא התכלית אצל הש"ת * וממילא גוג ומגוג שהולכים נגד הרצון הכי חזק של הקב"ה – הוא יותר מרידה מפרעה שהלך נגד רצונו שיקריבו לו קרבנות במדבר. ועדיין יש להקשות שכבר קדמו להם מרידת המרגלים ומלכי כנען * וי"ל, שכאשר עם ישראל היו כלה חדשה עדיין לא רואים כמה עמוקה אהבת ה' אותם, אך כאשר הקב"ה לא שכח וקיבץ את ישראל לא"י לאחר אלפיים שנות גלות – הוכח כמה עמוק רצונו בישראל, וממילא המלחמה באחרית הימים היא מרידה יותר גדולה ממרידת המרגלים.

הגמרא אומרת (ברכות י, א): "למה נסמכה פרשת אבשלום לפרשת גוג ומגוג – שאם יאמר לך אדם: כלום יש עבד שמורד ברבו? אף אתה אמור לו: כלום יש בן שמורד באביו? אלא הוה, הכא נמי הוה".

ודברי הגמ' לכאורה קשים, וכי לא מצאנו במשך הדורות אנשים שמרדו בהקב"ה, כגון נמרוד "שהמריד את כל העולם כולו עלי במלכותו" (פסחים זד, ב), ופרעה שאמר "מי ה' אשר אשמע בקולו" (שמות ה, ב).

מרידתו של גוג בקב"ה

בכדי לחדד את הקושיה נתבונן ראשית כל, מדוע מלחמת גוג ומגוג מוגדרת במיוחד בפי חז"ל מרידה, יותר מכל המלחמות של האומות נגד ישראל. ולצורך כך עלינו לראות בנביא את תיאור מלחמת גוג ומגוג.

הנביא יחזקאל (לח, ח) מקדים לתאר את מצבו של עם ישראל באותה תקופה בה מגיע גוג להלחם בישראל: "מימים רבים תפקד, באחרית השנים תבוא – אל ארץ משובבת מחרב, מקבצת מעמים רבים, על הרי ישראל אשר היו לחרבה תמיד, והיא מעמים הוצאה, וישבו לבטח כלם".

פירוש: באחרית הימים – אתה גוג תבוא אל ארץ ישראל, אשר שבו אליה עם פליטי חרב, שהתקבצו מארצות עמים רבים, והם יושבים על הרי ישראל שהיו חרבים זמן רב. וחוזר הנביא שוב על דבריו – שאותו עם יצא מגלות העמים, וכעת הם יושבים לבטח בארצם.

ולכאורה יש כאן כפילות מיותרת, שלאחר שכבר אמר הנביא "מקובצת מעמים רבים", למה הוא אומר שוב: "והיא מעמים הוצאה".

ונראה שלכן פירש רש"י: "והיא מעמים הוצאה – והיה לך לשום על לב שהיא מעמים הוצאה והמוציאה מן העמים לא יעזבנה בידך".

דהיינו שרש"י מפרש שהמילים "והיא מעמים הוצאה" אינם המשך התיאור, אלא כוונת הנביא לומר כאן תוכחה לגוג – היה לך לשום על לב על כך ש – "היא" – אומה יחידה, קטנה, חלשה ותשושה, פליטת חרב – יצאה.

וממי היא יצאה? "מעמים" – עמים רבים, גדולים, חזקים ועצומים.

וא"כ לא יתכן שעם ישראל יצאו מתוך העמים בכוחותיהם הטבעיים, אלא "היא מעמים הוצאה" – לא מעצמה, אלא בידי הש"ת. וממילא מלחמתך בישיבת ישראל בארצם – היא חוצפא כלפי שמיא, ומרידה בהקב"ה.

ולכן אומר הפסוק בהמשך (פסוק ז) "והיה ביום ההוא יעלו דברים על לבך וחשבת מחשבת רעה". ופירש"י: "מחשבת רעה – להלחם כנגדי".

ומעתה אנחנו מבינים את דברי חז"ל שאומרים שבמעשיו של גוג ישנה מרידה בקב"ה, שהוא בא להלחם נגד רצונו, עד שכל הקורא פרשה זו מתפלל כיצד יתכן דבר כזה, "כלום יש עבד שמורד ברבו".

ועל זה בא כעסו הגדול של הקב"ה "והיה ביום ההוא ביום בוא גוג על אדמת ישראל נאם ה' אלקים תעלה חמתי באפי... וקראתי עליו לכל הרי חרב... ונשפטתי אתו בדבר ובדם וגשם שוטף ואבני אלגביש, אש וגופרית אמטיר עליו ועל אגפיו ועל עמים רבים אשר אתו".

מרידת גוג ומגוג לעומת מרידתו של פרעה

ומדברי הנביא מבואר שגוג ומגוג מגיע אמנם לאחר קיבוץ גלויות, והוא בא להלחם בעם ישראל היושב בארצו לאחר שהוא התקבץ מעמים רבים, אך עדיין בזמן שאין נבואה ולא נעשו אותות ומופתים מחוץ לדרך הטבע, ולכן ההוכחה היחידה על כך שהקיבוץ גלויות הוא רצון ה', היא מסברא, ש"היה לך לשום על לב שהיא מעמים הוצאה והמוציאה מן העמים לא יעזבנה בידך". שהרי הנביא אינו אומר לגוג: כיצד אתה מעיז פניך להילחם בישראל לאחר שהקב"ה אמר בפירוש שהוא זה שמוציא את עמו ומקיים בו "קיבוץ גלויות", או: כיצד נלחמת בעם ישראל לאחר שראית את עמוד הענן והאש שהלך לפניכם, וכיצד הם נבקע לפניכם וכל כיוצא ב"ה".

ומעתה מתחזקת הקושיה שפתחנו בה, מדוע יש להתפלל כ"כ, "כלום יש עבד שמורד ברבו", הרי אצל פרעה הקב"ה אמר בפירוש בנבואה שהוא רוצה שפרעה ישלח את ישראל, ומלבד זאת הוא עשה ניסים גלויים בעשר מכות, להעניש את פרעה על שאינו מוציא את ישראל ממצרים, ואחרי כל זה מכות מרד בהקב"ה, ולא שילח את העם, ולכאורה מעשיו הינם מרידה הרבה יותר חמורה מאשר מלחמת גוג ומגוג, שכל הטענה עליו היא שהיה עליו להבין מסברא שהקיבוץ גלויות שנעשה הוא מעשה ידי ה'?

רצונו של הקב"ה בישיבת ישראל בארץ

ונבא ליישב את הענין: תכלית בריאת העולם והאדם, היא כמו שכותב הרמח"ל בספרו מסילת

¹ וכך אומר הגר"א (אמרי נועם ברכות יג, א; חידושי אגדות ברכות לד) שבתחילה הם ימי משיח בן יוסף, שאז "אין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שעבוד מלכות, דהיינו קיבוץ גלויות, ועולם כמנהגו נוהג בדרך הטבע", ואח"כ בא גוג ומגוג, ואח"כ מתחילים ימי משיח בן דוד עם כל הנפלאות. וכ"כ המהר"ל (נצח ישראל פל"ז, ועיי"ש בפל"ד); והגאון מלבי"ם (ישעיהו סו, ז; ועיין ויקרא רבה ט, ו).

מדברי רבותינו

הגאון רבי שרגא גרוסברד זצ"ל - מייסד וראש ישיבת פוניבז' לצעירים (חלק ב)

שהייתי בניו יורק בשבוע המשבר... באמריקה הירבו לפרסם את דברי הרהב של שליטי ערב והצורר נאצר בראשם. ומצד האו"ם לא באה כל תגובה. **ממלכות ערב כרתו ברית יחד בפרהסיה וקבל עולם להשמיד חס וחלילה את שארית ישראל בארצנו הקדושה. ולא נראה היה מי שיעמוד מבין אומות העולם ומעצמות התבל להפך את זממם של הצוררים.**

הנואם הראשי של המחנה הקומוניסטי באו"ם, פדרנקו, הפליט אש וגופרית על ישראל וחוצפתו גברה משעה לשעה. מן החוגים הגבוהים בוואשינגטון הודיעו כי "רק האו"ם מחויב לטפל בסכנת המלחמה באיזור ים התיכון". לכן הם דמו בנפשם, אותו שונא ישראל פדרנקו וכל חבר הנציגים הערבים שהסיתו ממש לשפיכת דמים, כי שעתם הגיעה וגורל ישראל הוכרע ח"ו.

ביום השני וביום השלישי - מאפילה חשכה לאור גדול!

ביום ב' פרשת נשא בבוקר השכם (כ"ו אייר תשכ"ז) תאריך זה ירשם לעד, ידעה כבר כל אמריקה, שהמלחמה נפרצה ומדינה קטנה זו, א"י, נאבקה בחירוף נפש עם כל ארצות ערב, אשר שמו עליה מצור מסביב, מכל הצדדים, ממדבר סיני, מעבר-הירדן ומהרי הגולן שבסוריה.

ומתוך המחנק הנורא הזה התנשאה לאחר מכן הבשורה הראשונה של נס הנצחון הישראלי: - למעלה מ-400 מטוסי מלחמה מכל צבאות ערב נופצו לרסיסים. וחיל האוויר המצוי אינו קיים עוד!

גילויי שמחה יהודיה לה' יתברך - שם ישראל נתעלה בעולם!

ומשהגיעו הבשורות המשמחות, וכל שעה ושעה הוסיפה עוד להיקף הנצחונות - נסחפה ממש אמריקה כולה ברגשי חדווה וצהלה, שאין להם שיעור ותיאור.

והמעבר הרי היה כל-כך קיצוני ואף פתאומי - וזה השפיע פי כמה להגדיל את ההתרגשות הכללית **ביום שני חשנו "תשעה באב", וביום שלישי בבוקר - יום הנס הגדול, יום המפנה המכריע במלחמה הנואשת.**

וכמובן, שכגודל השמחה **במעוננו, כך היתה גדולה ונוראה מפתם של שונאי ישראל.** פדרנקו השחצן שינה את ה"טון" שלו. תחת להתפאר בעמידתו החזקה ולהשמיע נאומי נאצה כאילו הוא היה "שליט העולם", החליף את הסגנון לגמרי והחל בצעקת חמס ורחמים, כי הנה "הישראלים התוקפנים כובשים ומכניעים את ארצות ערב..."

והנה הדהדה הבשורה מרטיטת-הלב: **"הכותל המערבי נגאל מידי זרים ואויבים, ולאחר הפסקה ארוכה של 19 שנה, יהודים נתקבצו להתפלל בצל אבני הכותל!"**

ושוב נתמלאו העתונים מכל המינים בתיאורים נרגשים של שחרור הכותל. דווקא כתבים לא-יהודים, עתונאים מפורסמים באמריקה, אשר דיווחו ישר מחזיתות המערכה, הרבו להגדיש נקודה זו. רבים מבין הסופרים הגוים העתיקו מובאות מן התנ"ך...

יהודים מבני משפחות מתבוללות, שהתרחקו עד לקצה הגבול, **נתפסו לפתע ברגש יהודי מזעזע וחיפשו להתחמם בין יהודים.** בבית שאני התגוררתי בו, סיפרו לי, כי שכנה אחת, אשה זקנה, שלא ידעו בכלל שיש לה שייכות כלשהי ליהודים, דפקה במפתיע בדלת של משפחה יהודית מובהקת, והתחננה: - **"כל החיים שלי ברחתי מן היהודים, ועכשיו אני גאה מאוד שאני ממוצא יהודי ורוצה משהו לעשות למען העם היהודי!"**

הוא פרסם בירחון בית יעקב (תמוז תשכ"ז) לאחר מלחמת ששת הימים, ובו הוא מתאר את מלחמת ששת הימים מתוך ראייתו את הדברים בהיותו בחו"ל. הרקע לנסיעתו באותה תקופה מובא בקונטרס "איש האשכולות" עמ' סב (הנספח לספרו "דעת שרגא" מועדים):

"עם התפתחות המוסד הקדוש [החינוך העצמאי], הורגש הצורך שאחד מגדולי התורה יתמסר כולו ל"חינוך העצמאי", יטפחו וינהיגו בצורה רצופה בדעת תורה טהורה. גדולי ישראל נתנו עיניהם ברבי שרגא...

עם כניסתו לתפקידו, היה החינוך העצמאי שריו בגירעון של שלוש מאות אלף ל"י - סכום עתק במושגי הימים ההם, שאיים על המשך קיומו, ומתוך חרדה לעתידו של העם בישראל, נרתם במרץ רב להצלת המוסד הקדוש.

הימים היו ימי מתח ואי ודאות של טרום "מלחמת ששת הימים", אך הוא לא התחשב בכך, ובמסירות עילאית שלו ושל רעיתו הרבנית שנשארה עם ילדים קטנים בימי המלחמה, עזב את ביתו ונסע לחו"ל.

לפני הנסיעה ניגש אל מרן המשגיח הגר"י לווינשטיין זצ"ל, להיפרד. שאלו המשגיח: איך אתם נוסעים בימים אלו, מה תעשו אם הוא יבוא? מי זה "הוא"? - מלך המשיח העומד אחר כותלנו, כשהוא מסביר, **שהיהודים שכבר נמצאים בארץ ישראל, כשיבוא מלך המשיח יזכו לקבל את פניו ולראותו, אבל מוחצה לארץ, לא כל אחד יזכה שיזמינו אותו ויכניסו אותו אל הארץ,** ואם כן איך אתם נוסעים? שתיקה נפלה בחדר, ואחרי דקות מועטות של הרהורים, נענה המשגיח במאור פנים ואמר: לכם בוודאי יתנו להיכנס לבוא לקבל את פני משיח צדקנו, ונפרד בברכת הצלחה". [במסופר שב"ק יתד נאמן, (תשא תשס"ד, עמוד 16), הובאו ג"כ הדברים הנ"ל ושם הובאו דברי המשגיח בנוסח הבא: **כשמשיח צדקנו יבוא במהרה בימינו, מי שיהי בארץ ישראל הרי הוא בכלל כל הקהל שכולם מוזמנים לשמחה, אבל אם תהי שמה בחו"ל איך תבוא לשמחה!]**

בארץ ישראל - מבינים את התורה בהירות, באספקלריא המאירה

כל תלמיד חכם שאינו קשה כברזל אינו תלמיד חכם, דכתיב ארץ אשר אבניה ברזל, אל תקרי אבניה אלא בונה (תענית דף ד, א).

וצריך ביאור, שבח זה הרי נאמר כלפי ארץ ישראל, וחז"ל מייחסים אותו לתלמידי חכמים שבה, **איך זה קשור עם עניין ארץ ישראל...**

הנה **תלמוד בבלי מתואר בפי חז"ל כחושך,** וכמו שאמרו "במחשכים הושיבני כמתי עולם (איכה ג ו) אמר רבי ירמיה זה תלמודה של בבל" (סנהדרין דף כד ע"א), ואילו **תלמוד ירושלמי מכונה אור,** וכמו שדרשו חז"ל **"את האור כי טוב - זה תלמודה של ארץ ישראל"**.

תלמוד בבלי אף כי בודאי גם הוא מלא כולו אורה של תורה - מכונה חושך, כי לגבי שלמות האור הרי זה נחשב חושך, לעומת זה **תלמודה של ארץ ישראל חשוב כולו אורה,** כי אוירא דארץ ישראל מחכים (ב"ב דף קנח ע"ב), ושם **הכל ברור ובהיר, ללא שום צל וחושך,** אבל בבבל שאין אוירה מחכים, אין בה המעלה העליונה שהכל נהיר ובהיר.

והנה **כשרואים את הדברים מתוך אספקלריא המאירה של "אוירא דארץ ישראל מחכים" - רואים בבירור עד שאי אפשר לוותר אפילו כחוט השערה.** וזוהי מעלת א"י אשר אבניה ברזל. תלמידי חכמים שבא"י רואים את הכל בצורה ברורה ונהירה, ולכן דעתם מוצקה כברזל ועומדים כחומה. מפני שכאשר הכל חדור אור גדול ומרקיע שחקים, אין מקום לפרצה כל שהיא.

משום כך מייחסים חז"ל את השבח שנאמר על הארץ עצמה לתלמידי חכמים, **כי א"י שאוירא זידיה מחכים - יש בה אור גדול, ולכן הת"ח שבה דעתם מוצקה כברזל.** (דעת שרגא ח"ג דברים עמי נו).

תשובה שלימה - דווקא בארץ ישראל

אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלוקיך ומשם יקחך והביאך ה' אלוקיך אל הארץ וגו' ומל ה' אלוקיך את לבבך (דברים ו).

הערה נפלאה במעלת חשיבות ארץ ישראל מתגלה כאן בפסוקים אלו.

התורה מבטיחה **שלעת"ל ימול הקב"ה את ערלת הלב, אבל לשם כך יקבץ ה' את נדחי ישראל ויביאם לארץ ישראל,** ושם ימול להם את ערלת הלב.

אך שלהגיע לדרגת מילת ערלת הלב - אפשר רק בארץ אשר עיני ה' אלוקי בה, הארץ הקדושה ששורה בה השכינה, **רק שם יתכן חיבור ודיבוק בין ישראל לאביהם שבשמים, עד כדי שיתבטלו ממאליה כל שורשי הרע והטבעיים המתאווים לרע,** אבל בשאר ארצות שאין בהן קדושה עליונה זו - אי אפשר להתקדש שם עד כדי התחברות והדבקות בקב"ה.

לכן **"א"י היא חמדת ותשוקת העליונים והתחתונים"** (הגר"א באיגרת), כי הארץ הקדושה היא סולם ומקום העליה אל התכלית הנשגבה של האדם בעולמו. (שם עמי קנו). [א.ה. ע"י נחלת ה' גליון 31 במדור "מעניני הפרשה"].

ארץ ישראל טהורה מטומאת דור המבול

הנה בדור המבול מצינו שלא רק בני אדם חטאו אלא גם בעלי החיים חטאו והשחיתו את דרכם.

.. לפי דרכינו נמצינו למדים **כמה גדול כוחו הרע והשפעתו הקולקלת של חטא,** שהוא מביא רעה לא רק לאדם החוטא בעצמו, אלא הוא משפיע על **כל העולם כולו, ומחולל שינויים מפליגים במהותה של הבריאה כולה.**

...ומעתה נמצא דבשעת חטא המבול לא חטאו רק בני אדם ובעלי חיים, אלא **כל אויר העולם התמלא רוח טומאה וחטא ללא תקנה, עד שהבריאה כולה תבוא על גמר תיקונה בגאולה השלמה.**

.. ואייתא בחז"ל (ב"ב ר"ג ו; ובפרקי דר"א פרק כג) שלא ירד המבול בארץ ישראל, וזהו מפני **שלא היו כל כך בעלי חטאים בארץ ישראל באותו הדור..**

וכיון שכן הרי ממילא **ארץ ישראל נשארה נקיה מן החטא, ואוירה מטוהר מן הטומאה שיש בארץ העממין.** (דעת שרגא ח"ב, ויקרא עמוד טו - יח).

מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ [4]

מי כעמך ישראל, גוי אחד בארץ! זוהי הקריאה המתפרצת מעמקי הלב, וזהו הלקח התמציתי ממה שעבר עלי. ללא קורטוב של גוזמה צריך להכריז בקול רם, כי רום מעמדו וקדושתו ערכו של עם ישראל נתגלה לעינינו אף בדור נבון זה!

איומי-הבלהות של הערבים - המוני ישראל זועקים לרחמי שמים

ימים ספורים לפני אירועי הפלאות הוטל עלי לצאת בשליחות לארה"ב - להשתתף ולהופיע בשם ההנהגה הרוחנית של החינוך העצמאי ב"דינר" חגיגי הנערך שם מדי שנה בשנה למען מוסדות החינוך התורתי בארצנו הק.

⁴ המאמר הבא מכיל קטעים מתוך מאמרו של הגאון רבי שרגא גרוסברד זצ"ל אותו